

de la mare”, i no tan sols perquè “ets tu qui l’has dut nou mesos i qui l’ha parit”, com li argumenta, sinó perquè la figura paterna, i per tant masculina, ha de passar a un segon terme, ha d’ocupar el lloc que, d’acord amb la seva contribució, li correspon dins d’aquesta “història comuna d’esforç i d’amor”.

Perquè en Pedroló, per més que (més sovint que no convindria) se l’ha acusat d’escriure massa, es prenia la seva feina molt seriosament, no s’acostumava a deixar temptar per la facilitat o per la superficialitat, sinó que cada vegada que emprenia una nova obra la tenia molt i molt ben pensada, i sabia molt bé què és el que pretenia amb ella. Amb aquella obra en concret i, de fet, amb tota la seva obra. I el seu objectiu literari (i també polític, però no correspon parlar-ne ni ara ni aquí) no era altre que assolir la normalitat.

I la normalitat, per a ell, suposava defugir el folklorisme jocfloral que havia dominat i determinat gairebé per complet les lletres catalanes fins a inicis del segle XX, i aconseguir l’equiparació amb qualsevol altre país normal. Ho expressà, amb la seva

connatural sinceritat a l’única entrevista que accedí a concedir a la televisió, l’any 1983 al programa *Vostè pregunta* d’en Joaquim Maria Puyal: “He volgut donar el màxim, he volgut fer una obra que fos moderna, que fos més o menys una obra notable, en el sentit [...] d’incidència, que fos creadora, que no s’estanqués [...] en aquesta petita bassa nostra de granotes, sinó que sortís a fora, que integrés altres coses d’aquest fora que a mi m’interessa moltíssim”.

I el màxim, en el cas del *Mecanoscrit*, implicava ésser fidel a les convencions del gènere de la ciència-ficció, mantenir una estructura que recordés altres textos fonamentadors o genesíacs i, al mateix temps, i heus ací el gran repte que es proposava, innovar, oferir una obra del seu temps, que fos homologable amb la literatura internacional dels anys setanta.

És possible que quan l’escrigué poguéssim discutir si se n’havia sortit, si més no, si se n’havia sortit del tot, però no crec que sigui gaire arriscat, a hores d’ara, quaranta anys després, afirmar que sí que ho va fer. Que sigui una obra de ciència-ficció ningú no en dubta. Malgrat el pas del temps, o

potser gràcies a, continua essent la més coneguda de totes les que s’han fet en aquesta modalitat literària en llengua catalana.

Pel que a l’estructura es refereix, el temps ha deixat palès que algunes de les decisions formals que va prendre foren encertades. Per començar, la idea del mecanoscrit trobat, no gaire original, però molt escaient, pel tipus d’història que pretenia. En segon lloc, la divisió no pas en capítols, sinó en quaderns, cadascun dels quals exposa un any de la història d’aquest segon origen (o *Tercer Temps*), perfectament definits pel seu encapçalament, i conformats per paràgrafs numerats, que li atorguen una certa sensació d’història antiga, de text clàssic, generatiu.

I, en tercer lloc, el que per a mi és el seu major encert, el de la reiteració de l’estructura (i gairebé de contingut, modificat tan sols en el seu mínim essencial, per deixar constància del pas del temps) de la primera frase de cada quadern. Aquest recurs que ret homenatge als grans textos literaris de l’antiga Grècia, però que al mateix temps ens du la ressonància dels vells contes que explicaven avis i àvies a la vora del foc, és una gran, gran troballa. Qui l’ha llegit, rarament oblidarà la primera frase del llibre: “L’Alba, una noia de catorze anys, verge i bruna.”

L’obra té una estructura molt encertada

Com tampoc rarament oblidaran el llibre tots aquells que l’hagin llegit. Sobretot si són capaços d’alliberar-se d’alguns dels prejudicis que acostumen a acompanyar-lo. Prejudicis que, per desgràcia, no són únicament privatis del *Mecanoscrit*.

Ja ho advertia Jaume Vidal Alcover en el seu article *La narrativa de Pedroló: ¿Una narrativa oberta?*, publicat al volum *Estudis de literatura catalana contemporània*: “Una contradicció que pateix l’obra de Pedroló i que prové de fora és l’actitud de l’autoritat literària del país no ha estat precisament generosa amb Pedroló, i ell mateix se n’ha queixat alguna vegada, sinó que s’ha limitat a complir, com qui, dins el convencionalisme de les relacions socials, passen a donar-te els molts anys o el condol, segons les circumstàncies.”

És per això que estic convençut que l’autor l’únic que demanaria als lectors que s’acostin al *Mecanoscrit del segon origen* és que ho facin sense prevencions ni prejudicis. Amb això en tindria ben bé prou; la resta, la deixaria en mans de la seva obra, que ja se sap defensar prou bé ella sola. *

P

Pedroló demanaria als lectors que s’acostin al ‘Mecanoscrit del segon origen’ que ho facin sense prevencions ni prejudicis; amb això en tindria ben bé prou

Reportatge